

BALANCE
green and stable

Зелени и устойчиви МСП

Анализ на нуждите

This project has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Договор	2020-1-KA204-079048
Програма	Erasmus+
Ключова дейност	Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики.
Дейност	Стратегически партньорства в областта на образованието.
Кратко име на проекта	BALANCE
Пълно име на проекта	BALANCE - Green & Stable – Обединяване на устойчивостта и действията в областта на околната среда за по-добро бъдеще
Начална дата на проекта	01/11/2020
Продължителност на проекта	24 месеца
Крайна дата на проекта	31/10/2022

НАЦИОНАЛЕН ДОКЛАД

Онлайн проучване направено сред ръководителите на малки и средни предприятия

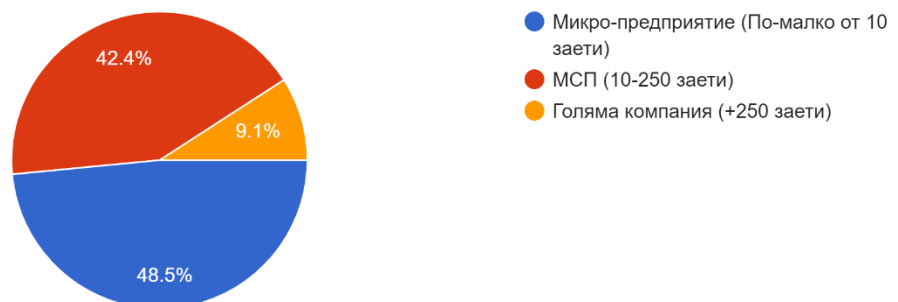
Въведение

Споделяме резултатите от направеното онлайн проучване сред ръководния състав на над 50 малки и средни предприятия (МПС). Получихме общо 33 отговора, на базата на които успяхме да съберем информация относно нуждите на управлението от тях бизнес, нивото на готовност за посрещане и управление на промените, нивото на информираност относно зелените политики и прехода към тях.

Анализ на направеното проучване

РАЗДЕЛ 1: ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО МАЛКИТЕ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

1. Какъв е размерът на организацията, която ръководите?

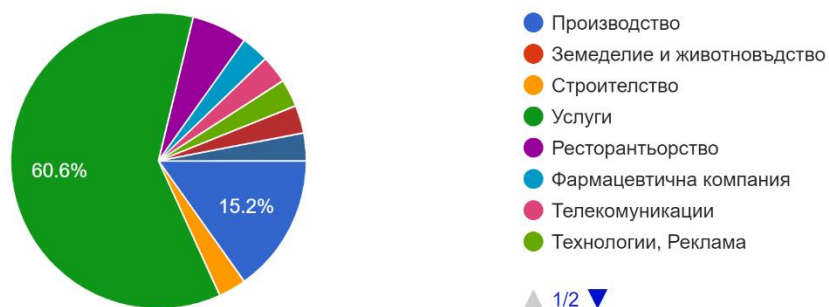

От резултатите на 33-ма ръководителя на МСП, взели участие в анкетата, 48% или 16 на брой са определени като микро-предприятия, с по-малко от 10 заети лица.

42,4% или 14 от предприятията са представители на средния бизнес със заети служители от 10 до 250 човека.

9,1% или 3 от организациите имат над 250 заети лица.

2. Към кой сектор принадлежи организация, която ръководите?

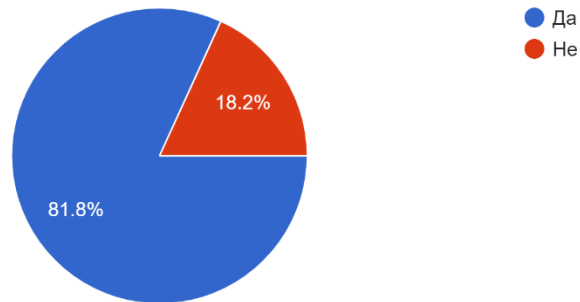
Проучването включва разнообразен набор от сектори и индустрии. Основен дял заемат услугите, свързани с туризма – 60,6%.

Останалите сектори са представени, както следва:

- Производството – 15,2 %
- Ресторантьорство – 9,2 %
- Фармацевтични компании – 3%
- Строителство – 3 %
- Земеделие и животновъдство – 3%
- Търговия – 3 %
- Технологии и реклама -3%
- Телекомуникации – 3%

РАЗДЕЛ 2: ОСВЕДОМЕНОСТ, СВЪРЗАНА СЪС ЗЕЛЕНАТА ИКОНОМИКА

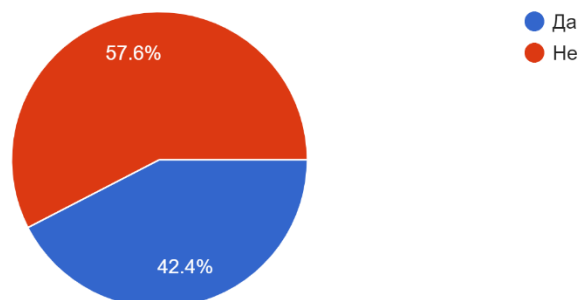
3. Наясно ли сте, че Европа се стреми да бъде климатично неутрален континент до 2050г.?

Сред участниците в изследването само 18,2% не притежават никакви познания относно целите на ЕС да стане неутрален континент по отношение на климата до 2050 г.

Останалите участници – 81,8% са осведомени за целите на ЕС в областта на климата.

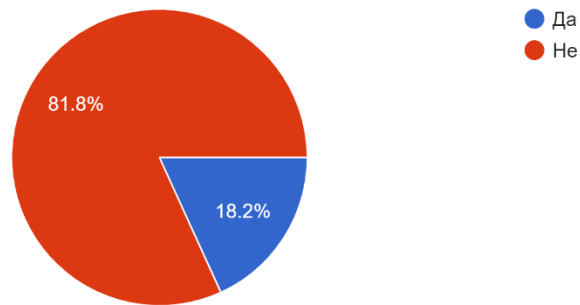
4. Запознати ли сте със зелените политики във Вашата страна?

По-голямата част от участниците в проучването **не са запознати** със съществуващите национални зелени или екологични политики. Те представляват 57,6 % от всички отговори.

Останалите 42,4% от отговорилите заявяват, че са запознати с националните политики в областта на опазване на околната среда и екологията.

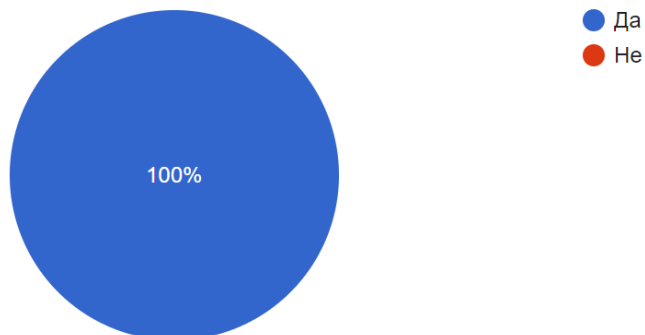
5. Знаете ли за съществуващите финансови екологични механизми във Вашата страна?

Тези, които знаят за съществуващите финансови механизми в България, за екологични иновации и въздействие са едва 18,2%.

Мнозинството (81,8%) не са запознати с финансовите механизми на национално ниво.

6. Смятате ли, че имате нужда от повече информация, свързана със зелените политики?

Всички участници (100%) в анкетата изразяват нуждата си да знаят повече по темата, относно зелените политики.

РАЗДЕЛ 2: ОСВЕДОМОСТ, СВЪРЗАНА СЪС ЗЕЛЕНАТА ИКОНОМИКА

6.1. Кои източници използвате, за да получите информацията относно възможностите за финансиране:

Не получихме конкретни отговори на този въпрос. Участниците отговарят, че няма такъв източник, от който да черпят необходимата информация относно финансирането на зелената трансформация.

7. Какво мислите относно прилагането **на зелени мерки решения** във Вашата компания?

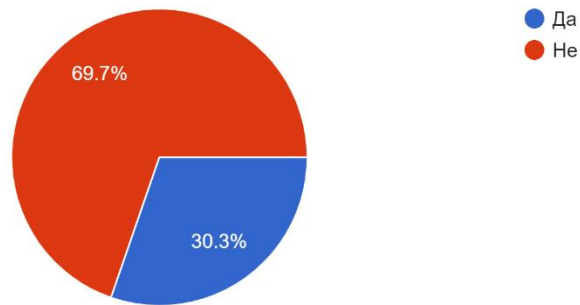

Малко повече от половината от участниците (51,5%) смятат, че прилагането на зелени мерки в тяхната компания ще донесе както екологични, така и финансови ползи на компанията.

36,4% от тях смятат, че това внедряване ще бъде от полза за околната среда, но ще донесе повече разходи на компанията.

12,1% отговарят, въпреки че това би било от полза за околната среда, се съмняват във възвръщаемостта на направените финансови инвестиции.

8. Прилагате ли някакви методи на кръгова икономика в МСП, което ръководите?

За съжаление само в 30,3% от отговорилите ръководители на предприятия има внедрени методи на кръгова икономика.
69,7% от отговорите сочат, че няма приложени мерки или елементи на кръговата икономика.

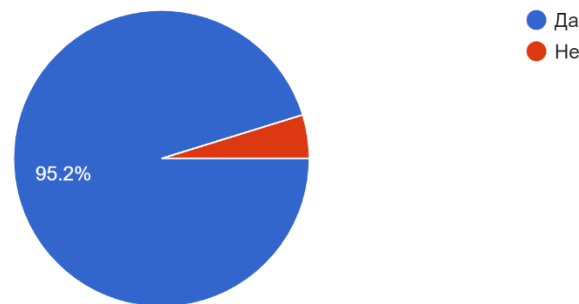
РАЗДЕЛ 3: ЗЕЛЕНИ МЕРКИ

8.1. Моля, обяснете методите на кръговата икономика, които прилагате:

Отговорите, относно прилаганата кръгова икономика включват следните решения:

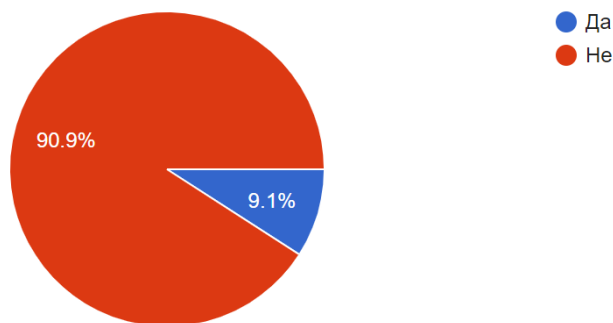
- Ние се стремим да използваме биоразградими офис консумативи, когато е възможно. Участваме активно в организираните събития за почистване на територията около нашата офис сграда.
- Вместо хартия използваме кърпи, когато сушим ръцете си. Използваме метални сламки и не използваме пластмасови прибори за хранене. Нашите електронни устройства са настроени на екологична консумация.
- Избягваме да печатаме, освен ако не е абсолютно необходимо. Ние рециклираме почти всичко – електроника, хартия и др. Всички фирмени превозни средства са електромобили. Нашите климатични системи са енергийно ефективни.

Ако не: 8.2. Искате ли да знаете как да прилагате инструменти за кръгова икономика?

Почти всички ръководители на компании, отговорили на анкетата (95,2%), биха искали да знаят как да приложат инструментите на кръговата икономика в ръководения от тях бизнес.

9. Знаете ли какво е количеството на генерирани въглеродни емисии от Вашата компания?

90,9% от участниците в анкетата, нямат данни относно количеството генерирана въглеродна емисия от тяхната компания.

Само 9,1% посочват, че имат направено измерване.

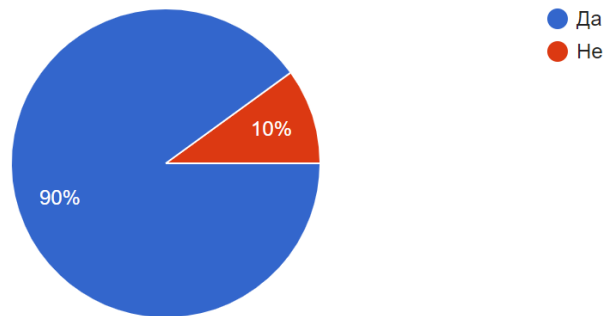
Ако отговорът е „Да“:

9.1. Моля, посочете метода, по който калкулирате въглеродните емисии, генерирани от компанията:

Никой от участниците в анкетата няма данни относно метода за определяне на количеството въглеродни емисии.

Ако отговорът е „Не“:

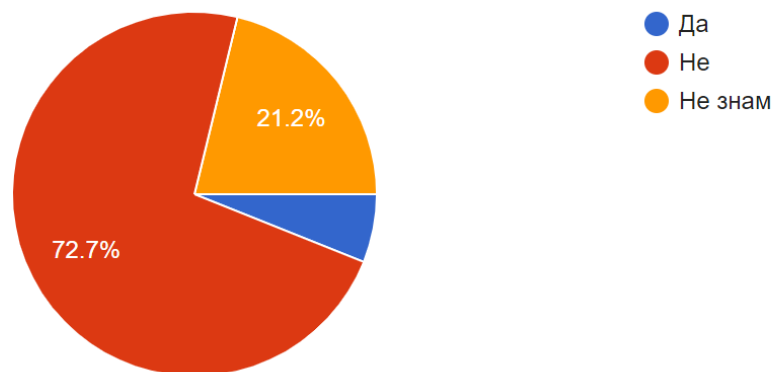
9.2. Искате ли да научите как да измервате въглеродните емисии, генерирани от МСП, което ръководите?

90% от ръководителите на МСП споделят, че биха искали да научат и приложат метод за измерване на генерираните въглеродни емисии.

10% от участниците дадоха отрицателен отговор.

10. Измервате ли екологичния **отпечатък** на МСП, което ръководите?

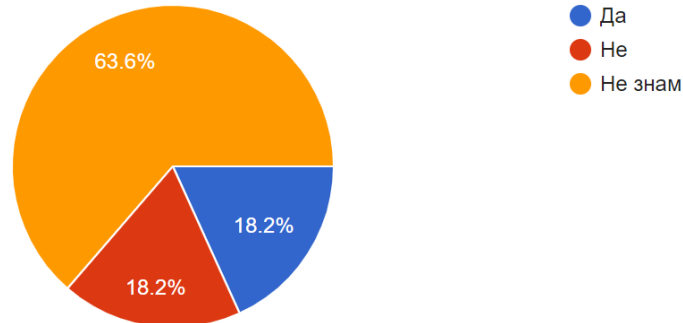

Повечето от участниците в проучването не измерват отпечатъка върху околната среда в управляваните от тях МСП (72,7%).

Други 21,2% не знаят дали имат въведена система за измерване.

Само 6,1% от запитаните ръководители на МСП са сигурни, че имат измерване.

11. Вашето МСП енергийно ефективно ли е?

По-голямата част (63,6%) от ръководителите на МСП, включени в анализа, не знаят дали тяхното МСП е енергийно ефективно.

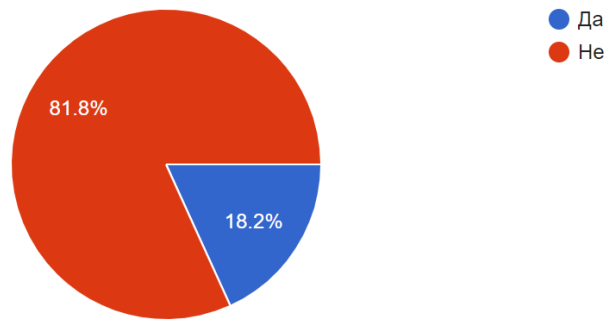
Останалите са разделени по равно на 18,2%, които са сигурни, че тяхното МСП е енергийно ефективно и 18,2%, които знаят, че МСП, което ръководят не е енергийно ефективно.

11.1 Ако МСП е енергийно ефективно, по какви начини се постига този ефект?

Бяха дадени следните отговори:

- Използване на енергийно ефективни климатични системи и използване на електромобили.
- Използване на нови иновативни технологии.
- ЕВРО 6 стандарт.
- Променихме офиса си от голяма бизнес сграда с висока консумация на електроенергия в къща извън града със системи за интелигентен дом, които регулират потреблението.

12. Следват ли някакви стратегии за вътрешна комуникация, с цел да се наложи прилагането на зелени решения, свързани с дейността на МСП, което ръководите? Ако да, моля, обяснете.

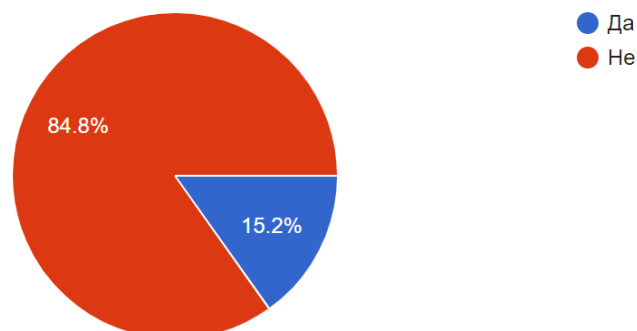
Повечето от участниците отговарят отрицателно – 81,8% не следват никакви вътрешно-комуникационни стратегии, за да наложат зелени решения в предприятията, които ръководят.

18,2% имат такива стратегии за вътрешна комуникация.

Дадени от участниците в изследването отговори:

- Имаме инструкция за повторно използване на всичко, което може да се използва повторно или рециклира (освен хартия, включва електроника, батерии, пластмаси и др.).
- Печатът се използва само тогава, когато наистина е необходимо. Цялата администрация работи дигитално, всички служители имат електронен подпис.

13. Обучавате ли служителите си да бъдат наясно и да прилагат зелените решения? Ако да, моля обяснете как.

Само 15,2 % споделят, че имат такива обучения. Останалите (84,8%) не провеждат подобни обучения.

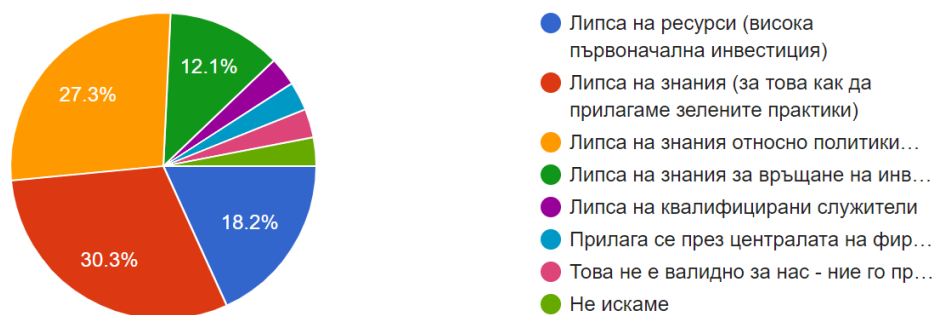
Дадени отговори от анкетираните:

1-ви анкетирани: Имаме фирмена политика за екологични действия и опазване на биоразнообразието.

2-ри анкетирани: Ние комуникираме по тази тема чрез: срещи, изграждане на екип, като предоставяме инструкции и спазваме вътрешната политика на организацията.

3-ти анкетирани: Чрез организиране на обучения от външни лектори по темата.

14. Ако имаме желание да прилагаме зелени практики, но все още не сте го направили, посочете причините за това:

30,3% от участниците споделят, че им липсват познания как да прилагат подобни практики.

27,3% отговарят, че им липсват познания за политиките и възможностите за финансиране.

На трето място с 18,2% са тези, които желаят да прилагат зелени практики, но им липсва финансов капацитет за първоначална инвестиция.

12,1% от анкетирани споделят, че им липсват познания как да възвърнат първоначалната инвестиция (ROI).

Останалите анкетирани: 3% не прилагат все още зелени практики поради: липса на компетентни служители, които да извършват прехода, липса на синхрон между отделните отдели, други 3% просто не желаят да прилагат никакви зелени мерки.

15. Какви са вашите опасения при прилагането на зелени решения?

Дадени отговори от участниците в анкетата:

1-ви анкетирани: Нямаме притеснения.

2-ри анкетиран: Липса на информация.

3-ти анкетиран: Опасения, че мерките няма да се спазват.

4-ти анкетиран: Загриженост как биха били приложени мерките на местно ниво.

5-ти анкетиран: Няма притеснения.

6-ти анкетиран: Съмняваме се в постигането на амбициозните цели за намаляване на емисиите на въглеродния отпечатък на нашето МСП.

7-ми анкетиран: Твърде много разходи без сигурна полза.

8-ми анкетиран: Това изисква огромни ресурси.

9-ти анкетиран: Не знам.

10-ти анкетиран: Много.

11-ти анкетиран: Увеличаване на цената на нашите услуги.

12-ти анкетиран: Несигурност.

13-ти: Повечето мерки имат дългосрочен ефект, но сега е необходимо да се приложат спешни мерки.

14-ти анкетиран: Няма опасения.

15-ти анкетиран: Липса на необходимия опит.

16-ти анкетиран: Липса на финансови ресурси.

17-ти анкетиран: Можем да направим по-добра организация в компанията, когато става въпрос за зелени мерки. До момента обаче сме насочили усилията си към основната дейност на организацията.

18-ти анкетиран: Имаме притеснения и се нуждаем от повече знания по темата.

19-ти анкетиран: Липсват ни човешки ресурси за прилагане на подобни мерки.

20-ти анкетиран: Съмняваме се в тяхната ефективност.

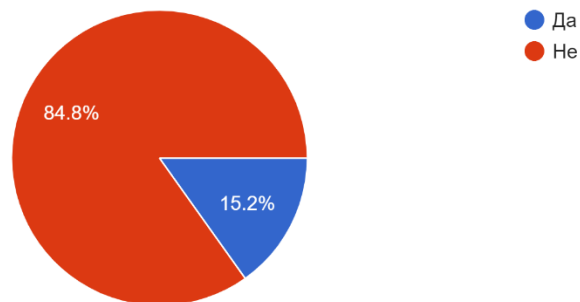
21-ви анкетиран: Основното притеснение е, че прилагането им изисква големи инвестиции.

22-ри анкетиран: Възвръщаемостта на инвестицията е основната грижа.

23-ти анкетиран: Няма достатъчно знания.

24-ти анкетиран: Нямам конкретни опасения.

16. Провеждано ли е обучение по темата за въздействието на бизнес дейността върху околната среда?

Само 15,2% от анкетираните са преминали обучение по темата за въздействието на бизнес дейността им върху околната среда.

На 84,8% от участниците в изследването не е провеждано подобно обучение.

Ако отговорът е „ Да“:

16.1 Какъв беше резултатът и полезна ли е беше получената информация?

Дадени отговори от участниците в анкетата:

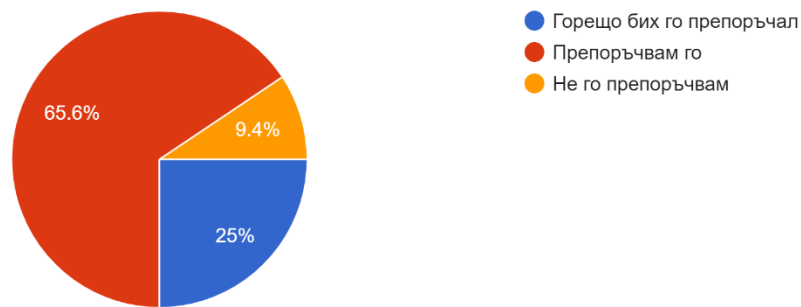
1-ви анкетиран: Беше наистина полезно.

2-ри анкетиран: Полезно.

3-ти анкетиран: Беше положително.

ПОСЛЕДЕН РАЗДЕЛ: ПРОЕКТ БАЛАНС

17. Бихте ли препоръчали Доклада с резултатите от това изследване на заинтересовани страни?

65,6% от участниците в анкетата биха препоръчали Доклада относно Зелените политики и финансова устойчивост.

25% от участниците биха го препоръчали горещо.

Само 9,4% от участниците биха се въздържали от препоръка. На въпроса за мотивите, 2 –ма от 3 –ма ръководители на компании споделят, че това се дължи на факта, че Доклада е на английски и е трудно да се разбере напълно. Ръководителят на третата компания отговори, че се въздържа от препоръка като цяло остава, защото се съмнява относно зеления преход на бизнеса.

18. Как проект БАЛАНС може да помогне на Вашата организация да стане по-екологична и по-устойчива? Моля, обяснете подробно Вашите нужди.

ДАДЕНИ ОТГОВОРИ ОТ АНКЕТИРАНИТЕ ЛИЦА:

1-ви анкетирани: Може да се дадат идеи за това как и какви мерки да се прилагат в компанията.

2-ри анкетирани: Все още не е сигурно.

3-ти анкетирани: С повече информация и комуникационни познания.

4-ти анкетирани: Трябва да го обмисля.

5-ти анкетирани: Чрез организиране на събития по темата.

6-ти анкетирани: Ако се сблъскаме с трудности, бихме могли да придобием знания от проекта.

7-ми анкетирани: Чрез предоставяне на информация относно зелените политики и възможности за финансиране.

8-ми анкетирани: Все още не съм сигурен.

9-ти анкетирани: Харесвам проекта като цяло.

10-ти анкетирани: Чрез предоставяне на информация като цяло и информация относно възможности за финансиране и организационно развитие.

11-ти анкетирани: Чрез предоставяне на повече информация за еко продуктите в строителния сектор.

12-ти анкетирани: Наистина ми харесва идеята на проекта.

13-ти анкетирани: Ще ни трябва повече информация.

14-ти анкетирани: Чрез обяснение на Зелената сделка, чрез внасяне на повече яснота и чрез предоставяне на обучения.

15-ти анкетирани: Като ни предостави информация как да измерим емисиите на CO₂.

16-ти анкетирани: Чрез информация и възможности за финансиране.

17-ти анкетирани: Чрез предоставяне на информация.

18-ти анкетирани: С изграждане на по-добър PR към темата.

19-ти анкетирани: Като се насочи вниманието към факта, как по-лесно да се извършват дейностите по по-екологичен начин. Като ни се препоръча стратегия за прилагане на зелени практики.

20-ти анкетирани: Сигурен съм, че проектът ще ни помогне.

21-ви анкетирани: Ще приложим зелени мерки само ако правителството ни предостави необходимите възможности за финансиране.

22-ри анкетирани: Като ни уведоми какъв тип информация трябва да измерваме.

23-ти анкетирани: Чрез предоставяне на примери за добри практики.

24-ти анкетирани: Ще трябва да прочета Доклада на проекта.

Заклучение

В изследването взеха участие 33-ма ръководителя на малки и средни предприятия, представляващи разнообразен набор от бизнес сектори в България според текущата икономическа среда.

Най-големият бизнес сектор, принадлежи на услугите, следван от ХоРеКа (в областта на туризма) и производство. Представителите на тези сектори проявиха

най-голям интерес към участие в изследването, както и интерес да търсят активно повече информация по темата и проекта.

Едно от ключовите предположения, което беше потвърдено от проучването, беше фактът, че общото съзнание за връзката между бизнеса и действията за опазване на околната среда трябва да се подобри драстично. Въпреки, че съществуват основните познания, относно целите на ЕС, Европа до 2050г. да бъде неутрален по отношение на климата континент (81,5% са сигурни, че са информирани за целите на ЕС), по-малко от половината (42,4%) имат информация за националните политики по темата. Само 18,2% от участниците в изследването са наясно с различни възможности за финансиране, които биха им помогнали да приложат зелени практики в бизнеса си. Те също така споделиха, че има разминаване между поставените цели и действията по въпроса. Всички участници в изследването споделят, че се нуждаят от повече информация относно зелените практики и тяхното прилагане.

Всичко това ясно показва, че са необходими повече практически знания, както и повишаване на общата осведоменост по темата.

Една от най-интересните точки на проучването е свързана с концепцията за потенциалните ползи от прилагането на зелени практики. Около половината от участниците (51,5) вярват, че прилагането на по-екологични операции ще им помогне да се развият по-добре във финансово отношение. Останалите участници се съмняват във възможността за възвръщаемост на инвестицията, а 34,5% са сигурни, че прилагането на зелени мерки ще им се отрази негативно във финансово отношение. От това, може да заключим, че финансовата информация за зелените практики в проекта Баланс няма да бъде изоставена. Има ясна и неоспорима необходимост да се демонстрира, че зелените мерки биха могли да бъдат финансово от полза за онези МСП, които желаят да ги прилагат.

30,3% от анкетиранията са заявили, че прилагат методи на кръговата икономика. Въпреки това, с отговорите, дадени по-късно в проучването, се вижда, че кръговата икономика не е ясна и се бърка с други зелени мерки. Това ни навежда до заключението, че по време на проекта е необходимо да се предостави повече информация за това какви са елементите на кръговата икономика.

Само 6,1% от ръководителите на МСП, взели участие в проучването, знаят как да измерят своя екологичен отпечатък върху околната среда. Никой от тях не успя да сподели конкретен метод, по който калкулира този екологичен отпечатък в ръководения от него бизнес. Що се отнася до енергийната ефективност на МСП – по-голямата част от отговорите показват, че управленския персонал не е наясно. В малка част (18,2%) от компаниите, взели участие в проучването, се прилагат вътрешни комуникационни стратегии за въвеждане на зелени практики в работа. Това става главно чрез обученията на нови служители, с цел за да се уверят, че са запознати със зелените политики. Само 15,2% предоставят или са преминали през подобно обучение. Отговорите, дадени в раздел 3 ясно показват общо объркване

по темата за екологичния преход. Това показва необходимостта от обучение, свързано с различните компоненти, както и с утвърждаване на плана за развитие на проекта.

Когато изследваме причините, поради които лицата, вземащи решения в МСП, все още не са въвели зелените практики, лесно можем да забележим, че общите разсъждения се въртят около липсата на знания и потенциални финансови проблеми. Само един от участниците сподели, че липсват достатъчно човешки ресурси за прилагане на подобни практики.

65,6% от участниците в изследването биха препоръчали доклада за Зелените политики и финансова устойчивост. 25% от участниците биха го препоръчали горещо. Само 9,4% от тях биха подкрепили препоръката. На въпроса за мотивите, 2 от 3 компании споделят, че това е така, защото докладът е на английски и е трудно да се разбере напълно. Третата компания отговори, че спазването на препоръката като цяло остава съмнително относно зеления преход на бизнеса.

На въпроса от какъв тип информация биха искали да получат от проекта БАЛАНС, мнозинството от участниците сподели, че трябва да разберат по-добре процеса към зеления преход на бизнеса и възможностите за неговото ускоряване. Разбира се, има нужда и от по-добро разбиране кои мерки биха могли да бъдат полезни за бизнеса и ефективни както за околната среда, така и за неговото финансово развитие.